

Mnohé z malých jazyků, které se na FF UK vyučují, jsou zároveň jazyky různě utlačovaných komunit, říká dr. Jakub Jehlička

Přijďte zachránit fiktivní jazyk nebo okusit speakdating. Evropský den jazyků v Kampusu Hybernská se koná už 30. září a jeho zastřešujícím tématem jsou utlačované jazyky. Na dotazy k festivalu a jeho hlavnímu tématu odpovídá dr. Jakub Jehlička z Ústavu obecné lingvistiky FF UK a Kateřina Ešnerová z Ústavu translatologie FF UK.

Co vás vedlo k výběru letošního tématu? Vznikl nápad ještě před aktuální krizí na Ukrajině?

Ano, přišli jsme s ním už v roce 2019, kdy byly tématem Evropského dne jazyků v Kampusu Hybernská ohrožené jazyky. Mnohé z malých jazyků, které se na Filozofické fakultě UK pěstují, jsou totiž zároveň jazyky různě utlačovaných komunit – obě témata jsou do jisté míry spojitě nádoby. Téma jsme museli odsunout kvůli covidové pandemii a letos jsme jej oživil i s ohledem na to, jak se s ruskou invazí na Ukrajinu začalo opět řešit téma ukrajinština vs. ruština. [Jakub Jehlička]

Je některý z představených jazyků na pokraji vymření? Je vůbec možné takový jazyk zachránit bez politických či geopolitických změn?

Letos je v nabídce minilekcí opět sarkézština, a to díky kolegovi Martinu Neudörflovi, který se revitalizací tohoto jazyka aktivně věnuje. (Více o jazyku a jeho zachránci se můžete dočíst [zde](#).)

Budou se zabývat konkrétními jazyky, nebo půjde o představení řemesla jako takového?

Pro návštěvníky Evropského dne jazyků mají být hlavně takovou ochutnávkou různých překladatelských a tlumočnických disciplín – konkrétně jsme vybrali velice atraktivní simultánní tlumočení a titulkování, které je v současné době velmi na vzestupu, a také komunitní tlumočení, které je teď bohužel v souvislosti s válkou na Ukrajině a souvisejícím příchodem uprchlíků velmi aktuální.

Exkurze do tlumočnické laboratoře a seznámení s titulkováním budou probíhat česko-česky, na workshopu komunitního tlumočení zazní i angličtina, ale u všech tří translatologických workshopů platí, že si je užijí i návštěvníci, kteří cizím jazykem nevládnou a s žádnou z disciplín nemají předchozí zkušenost. [Kateřina Ešnerová]

Je festival přístupný částečně i v angličtině, případně jiných jazycích?

Většina programu je v češtině, výjimkou je ale ze svého principu Speakdating, organizovaný Zastoupením Evropské komise v ČR, který se letos poprvé uskuteční přímo v rámci EDJ v Kampusu Hybernská. Speakdating – pětiminutovky s lektorem, mnohdy rodilým mluvčím – je přístupný každému bez ohledu na jazykové pozadí a v nabídce jazyků nechybí i čeština pro cizince. [Jakub Jehlička]

Návštěvníci si mohou vyzkoušet i únikovou hru Poslední mluvčí 2.0, ve které se zachraňuje fiktivní jazyk. Jedná se o vymyšlený jazyk někým z vás?

Sanskrtprstskrzkrkština je ohrožený a málo zdokumentovaný

jazyk – informace o něm byly v tajuplných sklepních prostorách Kampusu Hybernská zachyceny zásluhou kolegyně Martiny Vokáčové z Ústavu germánských studií. Aniž bychom prozrazovali příliš mnoho: nejde ani tak o samotné nástroje a možnosti záchrany jazyků, jako spíše o poznání a pochopení struktur a specifik jazyků, které mohou z naší perspektivy působit vzdáleně až zvláště.

Hra je dostupná jen po předchozí rezervaci. Po EDJ bude hra nadále v provozu a bude otevřená pro rezervované skupiny v rámci vzdělávacího centra Didaktikon. [Jakub Jehlička]

Michal Otáhal